

Asia: VN/1014/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) antaa lausuntonsa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden riittävän

kielitaidon osoittamisen kannalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden pitää laissa säädetyssä tilanteissa osoittaa Valviralle riittävä suomen tai ruotsin kielen taito. Yleinen kielitutkinto on tällä hetkellä yksi suosituimmista tavoista osoittaa kielitaito. Vain hyvin marginaalinen osa hakijoista osoittaa kielitaidon valtionhallinnon kielitutkinnolla.

Valvira katsoo, ettei kielitutkintojen yhdistämisellä ole vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden kielitaidon osoittamiseen. Valvira pitää kannatettavana esityksen tavoitetta sujuvoittaa kielitutkintoprosesseja ja mahdollistaa se, että kielitutkintojärjestelmällä pystyttäisiin vastaamaan suureen ja entisestään kasvavaan kysyntään sekä tavoitetta purkaa ruuhkia kielitutkintojen ilmoittautumisvaiheesta ja edistää tutkintotilaisuuksien saatavuutta. Lisäksi Val-

vira kannattaa esityksen tavoitetta edistää tiedon sähköistä liikkumista tutkintoprosesseissa ja tutkintoprosessin vaiheiden digitalisointia.

Valvira haluaa korostaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiltä vaadittava riittävä kielitaito koostuu kaikista kielen osa-alueista (puhuminen, puheen ymmärtäminen, kirjoittaminen ja tekstin ymmärtäminen). Kielitaidon osoituksena ammattioikeushakemuksen yhteydessä vaaditaan hakijoilta yleisestä kielitutkinnosta vähintään keskitason tutkinto (tasot 3–4) siten, että kaikki osa-alueet ovat vähintään 3 samassa kokeessa. Valvira ei ole hyväksynyt kielitaidon

osoituksena useamman kokeen yhdistelmää, koska Valviran kokemuksen mukaan henkilön kielitaito on voinut toisella osa-alueella heiketä, vaikka toinen osa-alue olisi parantunut. Potilas- ja asiakasturvallisuuden varmistamiseksi Valvira pitää jatkossakin tärkeänä, että hakija voi osoittaa

kielitaitonsa olevan riittävä kaikilla osa-alueilla yhtäikaa. Osakokeiden suorittaminen ajallisesti kaukana toisistaan voi herättää epäilyksen kielitaidon kokonaisuudesta, jolloin Valvira ei voi varmistua riittävästä kielitaidosta, eikä myönnä henkilölle oikeutta harjoittaa ammattia.

Esitysluonnoksen mukaan ”pykälän nykyisessä 2 momentissa säädetään, että rekisteriin talletetaan yleiseen kielitutkintoon osallistuneen nimi, henkilötunnus, kansalaisuus, sukupuoli, tutkinnon suorittamispaikka, tutkintokieli, saadut taitotasoarviot, tutkintokertojen ajankohta ja tarpeelliset yhteystiedot. Nykyinen säädetty tietosisältö on Opetushallituksen mukaan muuttunut osittain epätarkoituksenmukaiseksi ja nykyisiä tarpeita vastaisi paremmin seuraava tietosisältö:

nimi, oppijanumero, yhteystiedot, kansalaisuus, tutkinnon suorittamispaikka, tutkintokieli, saadut taitotasoarviot, tutkintokertojen ajankohta ja tutkinnon arvioijat.” Valvira haluaa huomauttaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tunnistetietona käytetään ensisijaisesti väestötietojärjestelmän mukaista henkilötunnusta. Valvira pitää tärkeänä, että kielitutkintorekisteriin merkitään sellaiset tiedot, joilla henkilö voidaan luotettavasti tunnistaa.

Lopuksi Valvira huomauttaa, että Valviran toiminta päättyy 31.12.2025, ja kaikki viraston tehtävät siirtyvät Lupa- ja valvontavirastoon.

Mönttinen Helena
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira

Saukko Kaisa
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira